

AKUSTICKO-AUDITÍVNA KOMUNIKÁCIA 2

Skratka predmetu:	1ISM Km/AAKO2/22
Akademický rok:	2025/2026
Študijný program:	magisterský, mediálne štúdiá
Ročník:	prvý
Semester:	letný
Forma výučby:	prednáška, seminár
Rozsah výučby:	1/2
Spôsob hodnotenia:	skúška; počet kreditov: 4
Vyučujúci:	Mgr. Viera Smoláková, PhD. – viera.smolakova@unipo.sk Ing. Marianna Kraviarová, PhD. – marianna.kraviarova@unipo.sk

Výsledky vzdelávania:

Absolvent predmetu dokáže:

- analyzovať a interpretovať výstupy experimentálnej analýzy
- aplikovať analýzu na hodnotenie cudzej, ale aj vlastnej výslovnosti
- uplatniť ortoepické normy na vlastnom prejave
- realizovať korektný ústny prejav vo verejnej komunikácii
- transkribovať akusticko-auditívny text
- uplatniť svoje teoretické vedomosti pri práci s programom na experimentálnu analýzu rečového signálu Praat
- analyzovať akusticko-auditívny mediálny text z pohľadu normotvorných požiadaviek zvukovej roviny

Obsahové okruhy prednášok:

1. Artikulačná podstata slabiky.
2. Akustická podstata slabiky.
3. Percepčná podstata slabiky.
4. Kritériá určovania hraníc slabiky.
5. Slabika ako médium suprasegmentálnej zložky signálu. Časová modulácia.
6. Silová modulácia. Tónová modulácia. Kvalitatívna modulácia artikulačného prúdu.
7. Súčinnosť suprasegmentálnych javov. Možnosti funkčného využitia suprasegmentov.
8. Štýl, štýléma, štylistika. Zvuková štylistika a štylistika zvuku.
9. Publicistický štýl.
10. Umelecký štýl.
11. Hovorový štýl.
12. Intra-, para- a extralingválne a intra-, para- a extrakomunikačné črty akusticko-auditívnej komunikácie v masmédiách.

Plán seminárov:

Študenti počas seminárnych cvičení absolvujú dve odlišné činnosti. Po prvé, na každom stretnutí sa zoznamujú s počítačovou analýzou v programe PRAAT, pričom sa experimentálne porovnáva spisovná výslovnosť a výslovnosť s prvkami nespisovnosti, resp. deformácie až degradácie výslovnosti. Cieľom seminárov je získať schopnosť aplikovať analýzu na hodnotenie cudzej, ale aj vlastnej výslovnosti. Prípravou študenta na každý seminár je doma pripravená analýza prednesu, ktorý bol nahratý na predchádzajúcom stretnutí. Študenti budú

mať nahrávky k dispozícii od vyučujúcej. Výstupy analýz posielajú priebežne vyučujúcej na kontrolu.

Po druhé, študenti nahrávajú vlastný prednes pripraveného a nepripraveného textu vždy v prítomnosti verejnosti. Majú tak získať zručnosť v príhovoroch, prednášaní alebo v moderovaní náročných situácií. Hodnotiť sa bude obsah a forma pripraveného textu podľa žánrových a ortoepických kritérií.

Súčasťou realizovania seminára bude nahrávka rovnakého textu študentmi pre potreby fonetického výskumu.

1. Úvodný seminár. Oboznámenie sa s úlohami. Rozdelenie úloh.
2. – 12. Nahrávanie, analýza – percepčná a prostredníctvom zvukových analyzátorov.
13. Záverečný seminár. Vyhodnotenie práce na seminárnych cvičeniach.

Odporúčaná literatúra:

HÁLA, B., (1975). *Fonetika v teórii a praxi*. Praha: SPN, s. 218 – 239.

KRAVIAROVÁ, M., (2021). Súčinnosť pauzy a dôrazu v rozhlasových predvolebných diskusiách. In: J. MEGREŠ a L. REGRUTOVÁ (eds.) *Médiá a text 7*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, s. 93 – 103. Dostupné z:

<http://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Merges2>

KRÁL, Á., (2016). *Pravidlá slovenskej výslovnosti*. Tretie vydanie. Martin: Matica slovenská.

KRÁL, Á. a J. SABOL, (1989). *Fonetika a fonológia*. Bratislava: SPN. (vybrané kapitoly)

MACHAČ, P. a R. SKARNITZL, (2009). *Fonetická segmentace hlásek*. Praha: EPOCH.

MISTRÍK, J., (1977). *Štylistika slovenského jazyka*. 2. vyd. Bratislava: SPN.

SABOL, J., (1989). *Syntetická fonologická teória*. Bratislava: JÚLŠ SAV. (vybrané kapitoly)

SABOL, J., (1994). Slovenská slabika (Náčrt problematiky). *Studia Academica Slovaca*, 23, s. 214–224.

SABOL, J., (1997). K typologickej charakteristike slovenskej slabiky. *Philologica*, 45, s. 27–32. Zborník Filozofickej fakulty Univerzity Komenského. Bratislava: UK.

SABOL, J. a J. ZIMMERMANN, (1978). *Základy akustickej fonetiky*. Košice: Rektorát Univerzity P. J. Šafárika.

SABOL, J. a J. ZIMMERMANN, (2002). *Akustický signál – semióza – komunikácia*. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity.

SABOL, J. a J. ZIMMERMANN, (2014). *Akusticko-auditívna komunikácia*. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika.

SABOL, J. a J. ZIMMERMANN, (2015). *Základy akustiky reči*. Košice: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach.

SMOLÁKOVÁ, V., (2010). Tempo reči mediálnych pracovníkov. *Jazyk a kultúra*: internetový časopis Lingvokulturologického a prekladateľsko-tlmočnického centra excelentnosti pri Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove, 1/1, 7 s.

SMOLÁKOVÁ, V., (2013). Suprasegmenty v mediálnom texte. In: J. RUSNÁK a L. REGRUTOVÁ (eds.) *Médiá a text 4*. Zborník príspevkov z vedeckého seminára 4. 12. 2012, Prešov, 2013, s. 215–221.

ZIMMERMANN, J., (2002). *Spektrografická a škálografická analýza akustického rečového signálu*. Prešov: Náuka.

Podmienky na absolvovanie predmetu:

1. Účasť na prednáškach.
2. Povinná účasť na seminároch – max. 2 ospravedlnené neúčasti. Študent musí pochopiť experimentálnu analýzu reči, hodnotiť sa dodržanie žánrových kritérií aj korektná výslovnosť jeho prejavu. Študent získava hodnotenie za prácu na seminári.
3. Ústna skúška.

4. Výsledná známka je priemerom hodnotenia seminára a ústnej skúšky.

Priebežné hodnotenie:

Počet kreditov a časové rozmedzie pre podmienky absolvovania predmetu:

- 4 kredity = 120 hod.
- výučba predmetu: 13 týždňov 1 prednáška / 2 seminár: 29,25 hod.
- samostatná práca – príprava na seminár, vypracovanie seminárnej práce: 60,75 hod.
- samostatné štúdium odbornej literatúry a príprava na skúšku: 30 hod.

Záverečné hodnotenie:

V skúškovom období prebieha skúška ústnou formou.

A:	100 – 91 %
B:	90 – 81 %
C:	80 – 71 %
D:	70 – 61 %
E:	60 – 51 %
FX:	50 – 0 %

V Prešove 11. 2. 2026